

Seminar 7

1. Fie $f: (0, \frac{2}{\pi}] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \sin \frac{1}{x}$. Arătați că f nu este uniform continuă.

Sol.: Conform unei propoziții de la curs, următoarele afirmații sunt echivalente:

1) f este uniform continuă.

2) $\exists \tilde{f}: [0, \frac{2}{\pi}] \rightarrow \mathbb{R}$, \tilde{f} continuă a.c. $\tilde{f}|_{(0, \frac{2}{\pi}]} = f$.

Presupunem prin absurd că f este uniform continuă.

Deci $\exists \tilde{f}: [0, \frac{2}{\pi}] \rightarrow \mathbb{R}$, \tilde{f} continuă a.c. $\tilde{f}|_{(0, \frac{2}{\pi}]} = f$.

$$\tilde{f} \text{ continuă} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \tilde{f}(x) = \tilde{f}(0) \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \tilde{f}(0) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \sin \frac{1}{x} = \tilde{f}(0).$$

$$\text{Deci } \exists \lim_{x \rightarrow 0} \sin \frac{1}{x}.$$

$$\text{Alegem } x_n = \frac{1}{n\pi} \quad \forall n \in \mathbb{N}^* \text{ și } y_n = \frac{1}{2n\pi + \frac{\pi}{2}} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\text{Avem } \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} y_n = 0 \text{ și } \lim_{n \rightarrow \infty} \sin \frac{1}{x_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sin n\pi =$$

$$= 0, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \sin \frac{1}{y_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sin\left(2n\pi + \frac{\pi}{2}\right) = 1, \text{ deci } \nexists \lim_{x \rightarrow 0} \sin \frac{1}{x},$$

contradicție.

Prin urmare f nu este uniform continuă, \square

2. Fie $x_0 \in \mathbb{R}$, $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ două funcții derivabile în x_0 și $h: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $h(x) = \begin{cases} f(x); & x \in \mathbb{Q} \\ g(x); & x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \end{cases}$. Arătați că h este

derivabilă în x_0 dacă și numai dacă $f(x_0) = g(x_0)$ și $f'(x_0) = g'(x_0)$.

Sol.: Rezolvați-l voi! \square

3. Studiați convergența simplă și uniformă pentru următoarele șiruri de funcții:

a) $f_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \frac{x}{x+n}$ $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Sol.: Convergența simplă

Fie $x \in [0, \infty)$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x}{x+n} = 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f, \text{ unde}$$

$$f: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 0.$$

Convergența uniformă

$$\sup_{x \in [0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{x}{x+n} - 0 \right| = \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{x}{x+n} \geq \frac{n}{n} = 1$$

$$\sum_{k=n}^{\infty} \frac{n}{n+n} = \frac{1}{2} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} f. \quad \square$$

b) $f_n: [2, 3] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \frac{x}{x+n} \quad \forall n \in \mathbb{N}.$

Sol.: b.s.

Fix $x \in [2, 3].$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x}{x+n} = 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} f, \text{ unde}$$

$$f: [2, 3] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 0.$$

b.m.

$$\sup_{x \in [2, 3]} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [2, 3]} \left| \frac{x}{x+n} - 0 \right| = \sup_{x \in [2, 3]} \left| \frac{x}{x+n} \right| =$$

$$= \sup_{x \in [2, 3]} \frac{x}{x+n}.$$

Fix $f_n: [2, 3] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \frac{x}{x+n} \quad \forall n \in \mathbb{N}.$

$$f'_n(x) = \frac{x+n-x}{(x+n)^2} = \frac{n}{(x+n)^2} \geq 0 \quad \forall x \in [2, 3], \forall n \in \mathbb{N}.$$

Deci f_n este crescătoare $\forall n \in \mathbb{N}.$

x	2							3
$f'_n(x)$	+	+	+	+	+	+	+	+
$f_n(x)$	$\frac{2}{2+n}$	$\nearrow \nearrow \nearrow$						$\frac{3}{3+n}$

Sei $\sup_{x \in [2,3]} |f_n(x) - f(x)| = \frac{3}{3+n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0.$

Also $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \quad \square$

c) $f_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$

Lsl.: G.1.

Sei $x \in [0, \infty).$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} = \sqrt{x^2} = |x| = x \Rightarrow$$

$$\Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f, \text{ unde } f: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x.$$

G.2.

$$\sup_{x \in [0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} - x \right| =$$

$$= \sup_{x \in [0, \infty)} \left(\sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} - x \right) = \sup_{x \in [0, \infty)} \left(\frac{x^2 + \frac{1}{n} - x^2}{\sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} + x} \right) =$$

$$= \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{\frac{1}{n}}{\sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} + x} = \frac{\frac{1}{n}}{\sqrt{0^2 + \frac{1}{n}} + 0} = \frac{\frac{1}{n}}{\sqrt{\frac{1}{n}}} = \sqrt{\frac{1}{n}} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0.$$

Sei $f_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} f$. \square

d) $f_n: (0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = x^n \forall n \in \mathbb{N}$.

Sol.: G.S.

Sei $x \in (0, 1]$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} x^n = \begin{cases} 0 & ; x \in (0, 1) \\ 1 & ; x = 1 \end{cases} \Rightarrow f_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} f,$$

$$\text{unde } f: (0, 1] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} 0 & ; x \in (0, 1) \\ 1 & ; x = 1. \end{cases}$$

G.M.

f_n continuă $\forall n \in \mathbb{N}$
 f_n e continuă ($\forall n \in \mathbb{N}$) $\not\Rightarrow f_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} f$. \square

e) $f_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \frac{n}{n+x} \forall n \in \mathbb{N}^*$.

Sol.: G.S.

Sei $x \in [0, \infty)$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{n+x} = 1 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f, \text{ unde}$$

$$f: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 1.$$

Q.N.

$$\sup_{x \in [0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{n}{n+x} - 1 \right| =$$

$$= \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{n - n - x}{n+x} \right| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{-x}{n+x} \right| =$$

$$= \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{x}{n+x}.$$

$$\text{Fie } g_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, g_n(x) = \frac{x}{n+x} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$g'_n(x) = \frac{n+x \cdot 1 - x}{(n+x)^2} = \frac{n}{(n+x)^2} > 0 \quad \forall x \in [0, \infty), \forall n \in \mathbb{N}^* \Rightarrow$$

$\Rightarrow g_n$ este strict crescătoare $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

x	0	\rightarrow					$+\infty$
$g'_n(x)$	+++++	+	+	+	+	+	+
$g_n(x)$	0	\nearrow	\nearrow	\nearrow	\nearrow	\nearrow	1

$$\text{Deci } \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{x}{x+n} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{x+n} = 1 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0.$$

$$\text{Aradar } f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} f. \quad \square$$

$$f) f_n: \left[\frac{1}{2}, 1\right] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \frac{(1+x)^n}{e^{2nx}} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Sol.: S.S.

$$\text{Fie } x \in \left[\frac{1}{2}, 1\right].$$

$$\text{Aradar } f_n(x) = \left(\frac{1+x}{e^{2x}}\right)^n = (f_1(x))^n \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\text{Fie } g: \left[\frac{1}{2}, 1\right] \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = 1+x-e^{2x}.$$

$$g'(x) = 1-2e^{2x} < 0 \quad \forall x \in \left[\frac{1}{2}, 1\right] \Rightarrow g \text{ este strict descrescătoare.}$$

x	$\frac{1}{2}$	1
$g'(x)$	-----	
$g(x)$	$\frac{3}{2}-e$	$2-e^2$

$$\text{Deci } g(x) < 0 \quad \forall x \in \left[\frac{1}{2}, 1\right], \text{ i.e. } 1+x < e^{2x} \quad \forall x \in \left[\frac{1}{2}, 1\right], \text{ i.e.}$$

$$0 < \frac{1+x}{e^{2x}} < 1 \quad \forall x \in \left[\frac{1}{2}, 1\right].$$

$$\parallel$$

$$f_1(x)$$

$$\text{Aradar } \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} (f_1(x))^n = 0. \text{ Tim urmare}$$

$$f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\lambda} f, \text{ unde } f: [\frac{1}{2}, 1] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 0.$$

Sol. 11.

$$0 < f_1(x) < 1 \quad \forall x \in [\frac{1}{2}, 1] \Rightarrow \underbrace{(f_1(x))^n}_{f_n(x)} > \underbrace{(f_1(x))^{n+1}}_{f_{n+1}(x)} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*, \forall x \in [\frac{1}{2}, 1].$$

Deci $(f_n)_n$ este (strict) descrescător.

Avem: 1) $[\frac{1}{2}, 1]$ mulțime compactă.

2) f_n continuă $\forall n \in \mathbb{N}^*$, f continuă.

3) $(f_n)_n$ monoton.

4) $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\lambda} f.$

Conform Teoremei lui Dini rezultă că $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \quad \square$

g) $f_n: [\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \cos^n x \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$

Sol.: Sol.

Fie $x \in [\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}].$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \cos^n x \underset{\cos x \in [0, 1) \quad \forall x \in [\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}]}{=} 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\lambda} f, \text{ unde}$$

$$f: \left[\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}\right] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 0.$$

b.n.

$$\begin{array}{c} x \longmapsto \cos x \text{ (strict) descrescătoare} \Rightarrow \\ \uparrow \\ \left[\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}\right] \end{array}$$

$\Rightarrow \forall n \in \mathbb{N}^*, f_n$ este funcție (strict) descrescătoare.

Avem: 1) $f_n: \left[\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}\right] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \cos^n x \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$

2) f_n monotonă $\forall n \in \mathbb{N}^*.$

3) $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f.$

4) f continuă.

Conform Teoremei lui Dini rezultă că $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f, \Pi$

4. Studiați convergența simplă și uniformă pentru $(f_n)_n$ și $(f'_n)_n$, unde:

a) $f_n: [0, \pi] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \frac{\cos nx}{n} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$

Sol.: Pentru $(f_n)_n$

6.1.

Fie $x \in [0, \pi]$.

$$-\frac{1}{n} \leq \frac{\cos nx}{n} \leq \frac{1}{n} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Deci $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\cos nx}{n} = 0$. Atadar $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f$,

unde $f: [0, \pi] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 0$.

6.2.

$$\begin{aligned} \sup_{x \in [0, \pi]} |f_n(x) - f(x)| &= \sup_{x \in [0, \pi]} \left| \frac{\cos nx}{n} - 0 \right| = \\ &= \sup_{x \in [0, \pi]} \frac{|\cos nx|}{n} \leq \frac{1}{n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \end{aligned}$$

Pentru $(f'_n)_n$

$$f'_n(x) = \frac{1}{x} (-\sin(nx)) \cdot x = -\sin(nx) \quad \forall x \in [0, \pi], \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

6.3.

alegem $x = \frac{\pi}{2}$.

Arătăm că $(f'_n(\frac{\pi}{2}))_n$ nu are limită.

$$f'_{4n}\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\sin\left(4n \cdot \frac{\pi}{2}\right) = -\sin(2n\pi) = 0 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0.$$

$$f'_{4n+1}\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\sin\left(4n \cdot \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2}\right) = -\sin\left(\frac{\pi}{2}\right) = -1 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} -1.$$

Deci $\nexists \lim_{n \rightarrow \infty} f'_n\left(\frac{\pi}{2}\right).$

Adar $(f'_n)_n$ nu converge simplu.

C.M.

$(f'_n)_n$ nu converge simplu $\Rightarrow (f'_n)_n$ nu converge uniform. \square

$$b) f_n: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \frac{\arctan nx}{n} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Sol: Preschati-l voi! \square